

Orimattilan kunta, kaavoitus

kirjaamo@orimattila.fi

Viite: Lausuntopyyntö 17.10.2023

Asia: Pakaan aurinkovoimahanke, suunnitelutarveratkaisu ja rakennuslupa, päivitetty suunnitelma, Orimattila

Neoen Renewables Finland Oy suunnittelee aurinkovoimalaa Orimattilan Pakaan alueelle, lähelle Uusikartanoa noin 6 kilometrin päähän Orimattilan keskustaajamasta. Päivitetyin suunnitelman mukaan voimala on nimellisteholtaan noin 100 MW, hankealueen laajuus noin 197 hehtaaria ja se koostuu 10 kiinteistöstä. Voimalalaitos koostuu sähköasemasta, noin 30 000 aurinkopaneelista ja 66 muuntamosta. Voimala-alueelle rakennetaan lisäksi päällystämättömiä teitä alueen ja rakenteiden huoltamista varten. Voimala liitetään hankealueen koillispuolella sitä sivuvaan 110 kV:n siirtolinjaan.

Pyydettyinä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää hankkeesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten 31.8.2023 antamaansa lausuntoon (diaari nro D/3679/12.03.02.03/2023), museo toteaa syksyllä 2023 suoritetun muinaisjäännösinventoinnin (*T. Kuljukka 2023: Orimattila, Paka, Aurinkovoimalan suunnittelualueen arkeologinen inventointi.*) olevan riittävä selvitys. Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä.

Hankkeelle ei ole estettä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa (2014) suunnittelualue on isolta osaltaan maakunnallisesti arvokasta Pakaan kulttuurimaisema-alueita. Kuitenkin vain noin 6 % maisema-alueesta ulottuu hankealueelle, joka sijaitsee maisema-alueen pohjoisosassa. Se on Porvoonjoen viljelyseudun maisematyyppiä edustava maisema-alue, jolle luonteenomaista on laajat peltotasangot. Orimattilan rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä (2005) suunnittelualue sijoittuu luoteisosiltaan Uusikartanon paikallisesti arvokkaalle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle.

Hankealue on päivitetystä suunnitelmassa laajentunut pohjoiseen, pois päin todetuilta arvoalueilta. Hankkeen vaikutukset ovat ennen kaikkea maisemallisia ja vaihtelevat suuresti riippuen siitä, kuinka läheltä paneelikenttiä katsoo. Hankkeessa suunnitellut rakenteet ovat 3,5 metrin korkuisina suhteellisen matalia, jolloin niiden maisemalliset vaikutukset ovat merkittäviä vain melko rajatulla alueella. Kuitenkin niillä alueilla, joille rakennelmat sijoittuvat, sekä niiden läheisyydessä, kulttuuriympäristö ja -maisema muuttuu aivan oleellisesti. Maisemavaikutukset ovat merkittävimmät hankealueen luoteisosassa, johon arvoalueetkin sijoittuvat.

Hankealueelta tehdyssä maisemaselvityksessä on kuvattu keinoja aurinkovoimala-alueen maisemoimiseksi ja maisemavaikutusten lieventämiseksi. Museo ei suosittele korkean kasvillisuuden tai maavallien käyttöä laajoilla peltoaukeilla paneelikenttien näkyvyyden rajaamiseksi, sillä ne itsessään muuttavat avointa peltomaisemaa jopa enemmän kuin itse aurinkopaneelit. Yksittäisten pihapiirien kohdalla kasvillisuuden hyödyntäminen näkymien häivyttämiseksi olisi kuitenkin kannatettavaa, mikäli se voidaan toteuttaa ilman, että vaikutelma yhtenäisestä peltomaisemasta heikkenee. Huolimatta hankesuunnitelman päivittämisestä, ei suunnitelmassa ole tapahtunut sellaisia oleellisia muutoksia, jotka muuttaisivat merkittävästi hankkeen kulttuuriympäristöön kohdistamia vaikutuksia. Niinpä asiaa ratkaistaessa tulee huomioida myös museon edellisessä lausunnossaan 31.8.2023 esiintuomat näkökohdat.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

tutkija, arkeologi Esko Tikkala

tutkija Lauri Miettinen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus